

مجموعه گفتارهای علمی اخلاقی

حضرت آیت الله یثربی دامت برکاته

به سوی معرفت

تفسیر آیات ولایت و امامت

وظیفه مسلمانان

معرفی رحمت خاتم پیامبران صلی الله علیه و آله

۷ بهمن ۱۳۸۸

۱۱ صفر المظفر ۱۴۳۱

تکثیر این جزوه

با رعایت محتوا، حفظ امانت در نقل و ذکر مأخذ مجاز است

« الحمد لله رب العالمين وصلى الله على سيدنا محمد وآله الطاهرين ولعنة الله على أعدائهم أجمعين » .

شناخت ویژگی‌های رسول خدا ﷺ

با توفیق و عنایات خداوند تبارک و تعالی در صدمین جلسه از سلسله مباحث آیات ولایت و امامت قرار داریم. در طول سه سالی که گذشت، حدود صد ساعت درباره معارف خاص معصومین علیهم‌السلام سخن گفتیم. طبق عهده‌ی که بر عهده خود گذاشته‌ایم، بنابر این شد که در مناسبت‌های مختلف در مورد هر یک از حضرات معصومین علیهم‌السلام سخنانی را مطرح نماییم. از میان معصومین علیهم‌السلام، فقط در مورد رسول خدا صلی‌الله‌علیه‌وآله‌وسلم و حضرت امام حسن عسکری علیه‌السلام تا به حال سخنانی مطرح نشده است. به لطف خداوند متعال، در این جلسه و جلسات آینده قصد داریم در مورد این دو بزرگوار علیهم‌السلام سخن بگوییم، البته آنچه تا به حال گفته شده همه در مورد رسول خدا صلی‌الله‌علیه‌وآله‌وسلم بوده است؛ ولی به صورت ویژه و خاص، توفیق نداشته‌ایم ویژگی‌ها و خصوصیات ایشان صلی‌الله‌علیه‌وآله‌وسلم را مورد بحث و بررسی قرار دهیم.

در مورد خصوصیات و ویژگی‌های اهل بیت علیهم‌السلام از حدیث شریف و گرانقدر لوح، استمداد جستیم؛ ولی در مورد شخصیت رسول خدا صلی‌الله‌علیه‌وآله‌وسلم به متن قرآن

مراجعه می‌کنیم. قرآن کریم یکی از مهم‌ترین خصوصیات و ویژگی‌های رسول خدا ﷺ را رحمت و مودت معرفی می‌نماید:

﴿ وَمَا أَرْسَلْنَاكَ إِلَّا رَحْمَةً لِّلْعَالَمِينَ ﴾^(۱).

ما تو را جز برای رحمت جهانیان نفرستادیم.

بعد از ذکر این آیه شریف، سخن را با روایتی از حضرت امام باقر علیه السلام ادامه

می‌دهیم.

یادآوری مصائب رسول الله ﷺ

حضرت امام باقر علیه السلام می‌فرماید:

« إن أصبت بمصيبة في نفسك أو في مالك أو في ولدك فاذكر مصابك

برسول الله ﷺ فإن الخلاق لم يصابوا بمثله قط »^(۲).

اگر در جان خود یا در مال و اموال یا در فرزندان دچار مصیبتی

گشتی، مصائب و مشکلات رسول خدا ﷺ را به یاد آور، زیرا

هیچ یک از مخلوقات هرگز مانند او مصیبت و سختی ندیدند.

حضرت امام باقر علیه السلام در این روایت سخن و تحلیلی به کار می‌برند که عقول

بزرگان بشر را به حیرت و شگفتی وا می‌دارد. « خلیقه » عنوان عامی است که

شامل همه مخلوقات می‌شود. اگر خلیقه را به صورت جمع (خلائق) استعمال

نمودیم، به وسعت و شمولش فزونی بخشیده‌ایم. همچنین اگر الف و لام را به آن

۱. سوره انبیاء، آیه ۱۰۷.

۲. کافی، جلد ۳ صفحه ۲۲۰.

اضافه کنیم، باز شمول و وسعتش را فزونی داده‌ایم؛ بنا بر این تعبیر، خلائق همه موجودات، اعم از: جنّ و انس، مرئی و نامرئی، بزرگ و کوچک و انبیا و رسولان علیهم‌السلام را شامل می‌شود. طبق این سخن، هیچ مخلوقی در عالم نیست که مصیبت‌ها و گرفتاری‌های او با مصیبت‌هایی که بر رسول خدا صلی‌الله‌علیه‌وآله‌وسلم وارد آمد، قابل مقایسه باشد.

از طرفی، هیچ راهی برای انکار و تحلیل، تأویل این سخن وجود ندارد؛ زیرا در کلام امام معصوم علیه‌السلام هرگز غلو و اغراق وجود ندارد و هر چه می‌گوید عین واقع و حقیقت است. امام علیه‌السلام هرگز مانند سخنوران، خطبا و شعرا نیست که در سخنان خود اغراق و غلو نماید.

رسول خدا صلی‌الله‌علیه‌وآله‌وسلم فرمودند:

« ما أودى نبيّ مثل ما أوديت »^(۱).

هیچ پیامبری مانند من آزار و اذیت ندید.

با مروری کوتاه بر زندگی انبیاء علیهم‌السلام می‌توان مصائب و مشکلات آنان را به خوبی دریافت؛ ولی مصائب آنان هر چه باشد به پای مصائب و مشکلات رسول خدا صلی‌الله‌علیه‌وآله‌وسلم نمی‌رسد.

برای مثال یکی از فرزندان، آدم ابو البشر علیه‌السلام فرزند دیگر را به قتل رساند^(۲)، حضرت ابراهیم علیه‌السلام را زنده با منجنیق به سوی آتش پرتاب کردند^(۳)، حضرت

۱. بحار الأنوار، جلد ۳۹ صفحه ۵۶.

۲. حیات القلوب، جلد ۱ صفحه ۲۰۱.

۳. حیات القلوب، جلد ۱ صفحه ۳۴۴.

زکریا عَلَيْهِ السَّلَامُ را میان درختی قرار دادند و آن درخت را ازّه نمودند^(۱) و مصائب انبیای دیگری همچون حضرت موسی، حضرت عیسی و حضرت یحیی عَلَيْهِمُ السَّلَامُ که از حوصله این مجال خارج است. بنابر این لازم است در ادامه، رفتار و کردار رسول خدا صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ را مورد تفحص قرار دهیم تا به این نکته دست بیابیم که چه رفتار و کرداری بود که ایشان صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ را به مقام والا و محیر العقول «رحمت عالمیان» ناقل نمود.

دریای رحمت

حضرت نوح عَلَيْهِ السَّلَامُ ۹۵۰ سال مورد آزار و اذیت و حتی تمسخر قوم و اطرافیان خود قرار گرفت^(۲) و بالاخره برآشفته شد و قوم خود را نفرین نمود و ندا داد:

﴿ رَبِّ لَا تَذَرْ عَلَى الْأَرْضِ مِنَ الْكَافِرِينَ دَيَّارًا ﴾^(۳).

پروردگارا! هیچ یک از کافران را روی زمین باقی مگذار.

این موقعیت برای رسول خدا صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ نیز اتفاق افتاد؛ ولی ایشان هرگز قوم خود را لعن و نفرین نکردند. جنگ اُحد یکی از سخت‌ترین لحظات عمر مبارک رسول خدا صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ و اسلام بود. دشمنان با تدارکی وسیع و فراوان به سپاه اسلام حمله کردند، دوستان و صحابی خاص، رسول خدا صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ را در کشاکش جنگ تنها گذاشتند و فرار کردند^(۴). گاهی رسول خدا صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ به همراه حضرت امیرالمؤمنین عَلَيْهِ السَّلَامُ تنها و

۱. حیات القلوب، جلد ۲ صفحه ۱۰۴۵.

۲. حیات القلوب، جلد ۱ صفحه ۲۴۷.

۳. سوره نوح، آیه ۲۶.

۴. بنگرید به کتاب سیری در آیات ولایت و امامت، جلد ۲ صفحه ۵۸.

بی‌یاور میان دشمنان در محاصره قرار می‌گرفتند. در این لحظات، سنگی بر پیشانی رسول خدا ﷺ فرو نشست و خون بر صورت مبارک ایشان ﷺ جاری گشت. حتی به دلیل اصابت سنگ، دندان‌های پیشین رسول خدا ﷺ شکست. طبق نقل روایات، لباسی که رسول خدا ﷺ بر تن داشتند از خون رنگین شد و آن لباس اکنون نزد حضرت امام زمان (عجل الله فرجه الشریف) قرار دارد^(۱). در این معرکه، همه دشمنان به قصد کشتن رسول خدا ﷺ آمده بودند، ولی ایشان ﷺ به لطف خداوند جان سالم به در بردند. در این لحظات سخت و دشوار به رسول خدا ﷺ پیشنهاد می‌شود که دشمنان را لعن و نفرین نمایند؛ ولی رسول خدا ﷺ دست به دعا بر می‌دارند و می‌فرمایند:

«اللّٰهُمَّ اهد قومي فإِنَّهم لا يعلمون»^(۲).

پروردگارا! قوم من را هدایت نما، زیرا آنان جاهل هستند. مَثَل پیامبر ﷺ نسبت به آفرینش، مانند نسبت روح و جسد است. که اگر روح آسیب ببیند، جسد هم دچار آسیب خواهد شد. تمام قوایم و ستون‌های عرش الهی از این وضعیت به لرزه در آمد؛ به گونه‌ای که اگر رسول خدا ﷺ در آن حال و اوضاع از میان مردم می‌رفتند، عالم نابود می‌شد. پیامبر ﷺ انسان رحیم و مهربانی است و تمام رفتار و گفتار او برای خداوند متعال است؛ به همین دلیل به جای لعن و نفرین که شایسته دشمنان بود، به طلب رحمت و رأفت می‌پردازد و هدایت را که یکی از گران‌ترین و ارزشمندترین

۱. حیات القلوب، جلد ۴ صفحه ۹۶۵.

۲. أعلام الوری، صفحه ۸۳.

نعمت‌های الهی است، برای قومی می‌طلبد که قصد جان او را کرده بودند. نکته‌ای که در این سخن خود نمایی می‌کند این است که رسول خدا ﷺ هدایت را به ضمیر «هُم یا هؤلَاءِ - اللّٰهُم اهدهم یا اهد هؤلَاءِ» نسبت نمی‌دهند و نمی‌فرمایند خدایا آنان را هدایت فرما؛ بلکه در کمال مهربانی، دشمنانی را که به قصد قتل ایشان آمده‌اند، قوم و نزدیکان خود معرفی می‌کنند تا شاید به این وسیله بتوانند نعمت‌های سرشار الهی را به سوی انسان‌های نادان و جاهل سرازیر بر نمایند.

دور از غرور و خودبینی

در روایت دیگری آمده است که پیامبر اکرم ﷺ فرمودند:

«إِنِّي لَمْ أُبْعَثْ لِعَانًا وَإِنَّمَا بُعِثْتُ رَحْمَةً»^(۱).

من نفرین‌کننده مبعوث نشده‌ام؛ بلکه برای رحمت و مهربانی مبعوث شده‌ام.

روحیه لطیف و مهربان ایشان ﷺ اقتضا می‌کرد برای احیای حقوق بشر و ستاندن حقّ مظلوم از ظالم، از حجره‌های ساده و گلین، با امپراطوران نیرومند و قدرتمند زمان همچون روم و ایران، نامه‌نگاری کنند و در راه اعلاّی کلمه توحید طراحتی و برنامه ریزی نمایند؛ ولی در همان لحظه‌ای که با تمام پادشاهان و امپراطوران ارتباط برقرار می‌کنند، هرگز دچار خودبینی و غرور نمی‌شوند و با

۱. میزان الحکمة، جلد ۴ صفحه ۲۷۸۴، از منابع اهل سنت: کنز العمال، جلد ۳ صفحه ۶۱۵ و فتح القدير، جلد ۳ صفحه ۴۳۳.

پیرزنی اعرابی، ساده دل و بی غلّ و غش به مزاح و خوشرویی می‌پردازند. در ماجرای دیگر پیر مردی شنیده بود که پیامبری برای هدایت و ارشاد مردم مبعوث شده است؛ به همین دلیل مشتاقانه به دیدار ایشان شتافت. هنگامی که با رسول خدا ﷺ روبه‌رو شد از هیبت و عظمت رسول خدا ﷺ به خود می‌لرزید. حضرت ﷺ فرمودند: چرا می‌ترسی؟! من فرزند مادری هستم که همانند تو گوشت خشکیده می‌خورد^(۱). رسول خدا ﷺ در این ماجرا خود را هم سطح پیرمرد قرار می‌دهند تا هرگز احساس بزرگی و کوچکی، بالا و پایینی یا رئیس و مرئوسی در ذهن آن مرد نقش نبندد و پیر مرد درون خود احساس هم نوعی و عزّت نفس پیدا کند.

نور رحمت (ترجیح مهربانی بر عبادت)

در تمام رفتار، کردار و گفتار رسول خدا ﷺ هاله‌ای از نور رحمت، مروّت و انسانیت مشاهده می‌شود. چنین اخلاق و منشی در هیچ شخصیت و در هیچ آیینی پیدا نمی‌شود. خداوند متعال، هدف غایی و نهایی آفرینش را عبادت نامیده و می‌فرماید:

﴿وَمَا خَلَقْتُ الْجِنَّ وَالْإِنْسَ إِلَّا لِيَعْبُدُونِ﴾^(۲).

من جنّ و انس را نیافریدم جز برای اینکه عبادت تم کنند.

در نگاه اول، چنین به نظر می‌رسد که در راه رسیدن به این هدف، می‌توان

۱. مکارم الاخلاق، صفحه ۱۶.

۲. سوره ذاریات، آیه ۵۶.

هر نوع سختی و مشکل را تحمل نمود؛ ولی رسول خدا ﷺ با توجه به روحیه رأفت و عطوفت خود مهربانی را بر عبادت - که هدف نهایی است - ترجیح می‌دهند و نزد ایشان کفّه رحم و مروّت بر عبادت سنگینی می‌کند.

هنگامی که در عام الفتح^(۱)، کاروان مسلمانان همراه رسول خدا ﷺ با زبان روزه به منزلی به نام کراع الغمیم رسیدند^(۲) رسول خدا ﷺ مشاهده نمودند که عده‌ای از همراهان، قدرت و توان ادامه روزه را ندارند؛ به همین دلیل مقداری آب طلب نموده، چند جرعه‌ای نوشیدند؛ ولی عده‌ای از همراهان از افطار سر باز زدند و به روزه ادامه دادند. رسول خدا ﷺ فرمودند: آنان گناهکار و سرکش هستند^(۳).

جابر بن عبدالله می‌گوید:

«إِنَّ رَسُولَ اللَّهِ مَرَّ بِرَجُلٍ فِي ظِلِّ شَجَرَةٍ يَرشُّ عَلَيْهِ الْمَاءَ ، قَالَ ﷺ :
 مَا بَالُ صَاحِبِكُمْ هَذَا بِمَا قَالُوا : يَا رَسُولَ اللَّهِ ! صَائِمٌ . قَالَ ﷺ : إِنَّهُ
 لَيْسَ الْبِرُّ أَنْ تَصُومُوا فِي السَّفَرِ وَعَلَيْكُمْ بِرِخْصَةِ اللَّهِ الَّتِي رَخَّصَ لَكُمْ ،
 فَاقْبَلُوهَا»^(۴).

رسول خدا ﷺ از کنار مردی گذشت که زیر سایه درختی به صورت او آب می‌پاشیدند. رسول خدا ﷺ فرمودند: برای

۱. سال هشتم هجری که در آن سال مکه به دست مسلمانان فتح شد، معروف به عام الفتح می‌باشد.

۲. کراع الغمیم، نام منطقه‌ای میان مکه و مدینه. (معجم البلدان، جلد ۴ صفحه ۲۱۴)

۳. بحار الأنوار، جلد ۲۱ صفحه ۱۲۷.

۴. سنن کبری، جلد ۲ صفحه ۱۰۰ و سنن نسایی، جلد ۴ صفحه ۱۷۶.

دوست شما چه اتفاقی افتاده است؟ اطرافیان عرض کردند: ای

رسول خدا ﷺ! او روزه دار است. رسول خدا ﷺ فرمودند:

نیکی به این نیست که در مسافرت روزه بگیرید و بر شما باد عمل

کردن به رخصتی که خداوند متعال برای شما قرار داده است، پس

این هدیه و رخصت را بپذیرید (و روزه را در سفر افطار کنید).

حکم فقهی نماز و روزه مسافر را در رساله‌های عملیه فقها مشاهده نموده‌اید.

طبق حکم شیعیان، کسی که مسافر شد باید روزه خود را افطار کند و نماز خود را

شکسته بخواند؛ ولی اهل سنت افطار و تقصیر (نماز را شکسته خواندن) را واجب

و لازم نمی‌دانند، بلکه حکم را اختیاری می‌دانند؛ یعنی اگر خواستی افطار یا قصر

می‌کنی و گرنه بدون هیچ اشکالی می‌توانی به روزه خود ادامه دهی^(۱). و نماز را

کامل ادا کنی. ما شیعیان براساس سخنان رسول خدا ﷺ و اهل بیت گرامی

ایشان علیهم‌السلام حکم قصر و افطار را واجب می‌دانیم.

حضرت امام صادق علیه‌السلام می‌فرمایند: اگر انسان بزرگ و با منزلتی بر تو منت

نهاد و در عملی به تو رخصت داد، حرام است که این هدیه و منت را رد نمایی و

اگر رد احسان نمودی، مرتکب عملی زشت و بی ادبی گشته‌ای^(۲).

سنت رسول خدا ﷺ

افرادی که خود را بسیار متدین و متشرع می‌دانستند نزد رسول خدا ﷺ

۱. کتاب الخلاف، جلد ۱ صفحه ۵۶۹.

۲. مستدرک الوسائل، جلد ۶ صفحه ۵۴۲.

آمدند و عرض کردند: شما شبها چقدر عبادت می‌کنید؟ رسول خدا ﷺ فرمودند: بعضی از شب را. آنها گفتند: او پیامبر و فرستاده خدا است، حتماً به بهشت می‌رود، پس ما باید تمام شب را به عبادت و راز و نیاز بپردازیم. رسول خدا ﷺ در پاسخ به چنین سخنان بی‌دلیلی فرمودند:

«أنتم الذين قلمت كذا وكذا، أما والله إني لأخشاكم لله وأتقاكم له ولكنني أصوم وأفطر وأصلي وأرقد وأتزوج النساء. فمن رغب عن سنتي فليس مني»^(۱).

شما کسانی هستید که آن سخنان را گفتید. همانا من از شما خدا ترس تر هستم و تقوای بیشتری دارم؛ ولی من روزه می‌گیرم و افطار می‌کنم و نماز می‌خوانم و می‌خوابم و ازدواج می‌کنم. پس هر کس از سنت و روش من روی گرداند از من نیست.

سیره رسول خدا ﷺ در عبادت

عبدالله بن عمرو عاص می‌گوید: رسول خدا ﷺ با خبر شده بود: که من گفته‌ام: روزها روزه خواهم گرفت و شبها بیدار خواهم بود و به عبادت خواهم پرداخت. روزی رسول خدا ﷺ من را احضار کردند و فرمودند:

«فإنك لا تستطيع ذلك، فصم وأفطر ونم وقم وصم من الشهر ثلاثة أيام، فإن الحسنه بعشر أمثالها وذلك مثل صيام الدهر. قال: قلت: فإني أطيق أفضل من ذلك يا رسول الله! فقال ﷺ: صم يوماً وأفطر

۱. از منابع اهل سنت: صحیح بخاری، جلد ۶ صفحه ۱۱۶ به عمده القاری، جلد ۲۰ صفحه ۶۵.

یوماً وذلك صيام داوود عليه السلام وهو أعدل الصيام . قال : قلت : فيأتي أطيق أفضل من ذلك ، قال رسول الله صلى الله عليه وسلم : لا أفضل من ذلك» (۱).

به درستی که تو توان و قدرت این عمل را نداری . پس روزه بگیر و افطار کن و استراحت کن و نماز بخوان و در ماه سه روز را روزه بگیر ، زیرا کار نیک ده برابر می شود و این عمل با روزه تمام عمرت برابری می کند . عبدالله می گوید : عرض کردم : من توان بالاتر از این عمل را نیز دارم . رسول خدا صلى الله عليه وسلم فرمودند : پس یک روز روزه بگیر و یک روز افطار کن ؛ زیرا این گونه روزه گرفتن همان روزه داوود عليه السلام است که بهترین و معتدل ترین روزه ها است . عبدالله می گوید : باز عرض کردم : من توان بالاتر از این عمل را نیز دارم . رسول خدا صلى الله عليه وسلم فرمودند : بالاتر از این عمل وجود ندارد .

روش و سیره رسول خدا صلى الله عليه وسلم رحم و عطوفت نسبت به انسانیت و نسبت به نفس خویشتن بود . در نظر ایشان صلى الله عليه وسلم سخت گیری و فشار بر نفس و همچنین بی اعتنایی به نیازهای جسمانی ممنوع بود .

روزی اصحاب همراه رسول خدا صلى الله عليه وسلم به نماز جماعت مشغول بودند ؛ ولی ایشان نماز را کمی سریع تر از همیشه خواندند . اصحاب با تعجب سؤال کردند : آیا وحی نازل شده یا مشکلی پیش آمده است ؟ رسول خدا صلى الله عليه وسلم در جواب فرمودند : «إني لأقوم في الصلاة أريد أن أطول فيها ، فأسمع بكاء الصبي

۱. از منابع اهل سنت : صحیح مسلم ، جلد ۳ صفحه ۱۶۲ و مسند احمد ، جلد ۲ صفحه ۱۸۸ .

فَأَجْوَزَ فِي صَلَاتِي كَرَاهِيَّةَ أَنْ أَشُقَّ عَلَى أُمَّه» (۱).

به درستی که من نسبت به نماز استوارتر و پایدارتر هستم، میل داشتم نماز را طولانی کنم؛ ولی صدای گریه کودکی را شنیدم، پس در نماز تسریع نمودم، زیرا دوست نداشتم که بی تابی کودک، مادرش را به رنج و آزار نماید.

احسان به پدر و مادر، بالاتر از جهاد

در روایتی آمده است که مردی نزد رسول خدا ﷺ آمد و عرض کرد:

«إِنِّي رَاغِبٌ فِي الْجِهَادِ نَشِيطٌ . قَالَ : فَقَالَ لَهُ النَّبِيُّ ﷺ : فَجَاهِدْ فِي سَبِيلِ اللَّهِ فَإِنَّكَ إِنْ تَقَتَلْتَ تَكُنْ حَيًّا عِنْدَ اللَّهِ تَرْزُقُ وَإِنْ تَمَتَّ فَقَدْ وَقَعَ أَجْرُكَ عَلَى اللَّهِ وَإِنْ رَجَعْتَ رَجَعْتَ مِنَ الذُّنُوبِ كَمَا وَلَدْتَ ، قَالَ : يَا رَسُولَ اللَّهِ ﷺ ! إِنْ لِي وَالِدَيْنِ كَبِيرَيْنِ يَزْعَمَانِ أَنَّهُمَا يَأْنَسَانِ بِي وَيَكْرَهُانِ خُرُوجِي ، فَقَالَ رَسُولُ اللَّهِ ﷺ : فَقَرِّمِ وَالِدَيْكَ فَوَالَّذِي نَفْسِي بِيَدِهِ لَأُنْسَهُمَا بِكَ يَوْمًا وَلَيْلَةً خَيْرٌ مِنْ جِهَادِ سَنَةٍ» (۲).

به درستی که من به جهاد و پیکار بسیار مشتاق و علاقه‌مند هستم. رسول خدا ﷺ به او فرمودند: پس در راه خدا مجاهدت کن؛ زیرا اگر کشته شدی زنده خواهی بود در حالی که نزد خداوند متعال رزق و روزی خواهی داشت و اگر بمیری اجر و پاداشت

۱. از منابع اهل سنت: صحیح بخاری، جلد ۱ صفحه ۱۷۳ و مسند احمد، جلد ۵ صفحه ۳۰۶.

۲. کافی، جلد ۲ صفحه ۱۶۰.

نزد خداوند متعال محفوظ است و اگر از میدان باز گردی، از گناهان و زشتی‌ها پاک می‌شوی، همان‌گونه که به دنیا آمده بودی. او عرض کرد: ای رسول خدا ﷺ! پدر و مادر پیری دارم که به من انس و الفت گرفته‌اند و میدان رفتن من را خوش نمی‌دارند، رسول خدا ﷺ فرمودند: اگر چنین است نزد پدر و مادر خود بمان، قسم به کسی که جان من در دست او است! انس و الفت گرفتن آن دو به تو در یک شبانه روز بهتر از جهاد و پیکار در طول سال است.

جهاد در راه خدا یکی از بهترین اعمال شمرده می‌شود؛ ولی اگر در بازاری و وظیفه‌ی قیمت‌گذاری و تعیین نرخ به عهده‌ی شخصیتی همچون رسول خدا ﷺ باشد، ایشان ﷺ محبت و احترام به پدر و مادر را از جهاد در راه خدا برتر می‌دانند.

رستگاری در پناه محبت به ضعیفان

رسول خدا ﷺ همواره دارای روحیه‌ی ایثار و کمک به فقیران و مسکینان بودند و از هرگونه کمکی به آنان دریغ نمی‌کردند، علاوه بر این ایشان ﷺ در صدد بودند این روحیه را به دیگران نیز تزریق نمایند. ابوذر می‌گوید: از رسول خدا ﷺ سؤال کردم:

«ماذا ینجی العبد من النار؟ قال ﷺ: الإیمان بالله. قلت: یا رسول الله! إن مع الإیمان عملاً؟ قال ﷺ: یرضخ ممّا رزقه الله. قلت: یا

رسول الله! رأيت إن كان فقيراً لا يجد ما يرضخ به؟ قال ﷺ: يا أمر بالمعروف وينهى عن المنكر. قال: قلت: يا رسول الله ﷺ: رأيت إن كان غنياً لا يستطيع أن يأمر بالمعروف وينهى عن المنكر؟ قال ﷺ: يصنع لأخرق. قلت: رأيت إن كان أخرق لا يستطيع أن يصنع شيئاً؟ قال ﷺ: يعين مغلوباً. قلت: رأيت إن كان ضعيفاً لا يستطيع أن يعين مغلوباً؟ قال ﷺ: ما تريد أن تترك في صاحبك من خير يمسك عن أذى الناس. فقلت: يا رسول الله! إذا فعل ذلك دخل الجنة؟ قال ﷺ: ما من مسلم يفعل خصلة من هؤلاء إلا أخذت بيده حتى تدخله الجنة» (۱).

چه عملی بنده را از آتش جهنم نجات می دهد؟ حضرت ﷺ فرمودند: ایمان به خداوند متعال. عرض کردم: ای رسول خدا ﷺ! آیا همراه ایمان، عملی باید انجام بدهد؟ حضرت ﷺ فرمودند: از آنچه خداوند متعال نصیب اش کرده است صدقه بدهد. عرض کردم: اگر مرد فقیری است که نمی تواند صدقه بدهد، چه کند؟ حضرت ﷺ فرمودند: امر به معروف و نهی از منکر کند. عرض کردم: ای رسول خدا ﷺ! اگر بی نیازی است که نمی تواند امر به معروف و نهی از منکر کند، عرض کردم اگر ثروتمند باشد نمی تواند امر به معروف و نهی از منکر کند. حضرت ﷺ فرمودند: برای انسان ها جاهایی که

۱. مجمع الزوائد، جلد ۳ صفحه ۱۳۵.

نمی تواند از اموال خود به درستی استفاده کند، کاری انجام دهد. عرض کردم: اگر او از عهده این کار بر نیاید، تکلیف چیست؟ حضرت صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ فرمودند: به انسان ورشکسته ای کمک کند. عرض کردم: اگر نتوانست به ورشکسته کمک نماید، چه کند؟ حضرت صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ فرمودند: اگر دوست داری که نیکی ها را از دوست دور نکنی از آزار و اذیت مردم دوری کن. عرض کردم: ای رسول خدا صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ! اگر این کار را انجام داد، آیا بهشتی می شود؟ حضرت صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ فرمودند: هیچ مسلمانی نیست که یکی از این کارها را انجام دهد مگر اینکه آن عمل دست او را می گیرد تا او را وارد بهشت کند.

آنچه در این روایت بر آن تأکید شده این است که مسلمانی به ادعای با زبان نیست؛ مسلمان واقعی کسی است که دستورات دین مبین اسلام را در تمام افعال و رفتار خود جاری سازد.

حضرت امام باقر عَلَيْهِ السَّلَام فرمودند:

«المسلم من سلم المسلمون من لسانه ويده ...»^(۱).

مسلمان کسی است که دیگر مسلمانان از زبان و دست او در امان باشند.

إِطْعَامُ بَهْمِ الْمَسْتَمْدِلِينَ

در روایت دیگری آمده است که فردی اعرابی نزد رسول خدا صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ آمد و عرض کرد:

۱. کافی، جلد ۲ صفحه ۲۳۴.

«أخبرني بعمل يقربني من الجنة ويباعدني عن النار. فقال النبي ﷺ: أوهما أعملتاك قال: نعم. قال ﷺ: تقول العدل وتعطي الفضل. قال: والله لا أستطيع أن أقول العدل كل ساعة وما أستطيع أن أعطي الفضل. قال ﷺ: فتطعم الطعام وتفشى السلام. قال: هذه أيضاً شديدة. قال ﷺ: فهل لك إبل؟ قال: نعم. قال ﷺ: فأنظر إلى بعير من إبلك وسقاء، إعمد إلى أهل بيت لا يشربون الماء إلا عبا، فاسقهم فلعلك لا تهلك بعيرك ولا يتخرق سقائك حتى تجب لك الجنة. فانطلق الأعرابي يكبر، فما انخرق سقائه ولا هلك بعيره حتى قتل شهيداً»^(۱).

مرا از عملی آگاه کن که به بهشت نزدیکم کند و از آتش دورم نماید. رسول خدا ﷺ فرمودند: آیا به خاطر آن دو عمل نیک انجام می دهی؟ عرض کرد: بلی. حضرت ﷺ فرمودند: به عدل و انصاف سخن بگو و به دیگران فضل و بخشش بنما. عرض کرد: سوگند به خدا! نمی توانم همیشه به انصاف سخن بگویم و به مردم نیکی کنم. حضرت ﷺ فرمودند: مردم را اطعام کن و سلام را آشکار. عرض کرد: این عمل هم بر من سخت است. حضرت ﷺ فرمودند: آیا شتر داری؟ عرض کرد: بلی. حضرت ﷺ فرمودند: یکی از شترهایت را همراه مشک آبی

۱. از منابع اهل سنت: مجمع الزوائد، جلد ۳ صفحه ۱۳۲.

آماده کن و به سوی خانواده‌ای راهی شو که آب نمی‌نوشند مگر با سختی و آنان را سیراب کن تا شاید به خاطر عمل تو شترت نمیرد و مشک تو نیز نپوسد تا اینکه وارد بهشت شوی. پس آن مرد بیابانی در حالی که تکبیر می‌گفت از آنجا دور شد و مشک او پاره نشد و شترش نیز نمرد تا اینکه در راه خدا شهید شد.

جلب رحمت الهی با محبت به نیازمندان

رسالتی که رسول خدا ﷺ به عهده گرفته بودند، همراه روحیه لطیف و مهربان‌شان اقتضا می‌کرد روحیه رأفت و عطوفت را به تمام انسان‌ها تزریق نمایند و بذر محبت را در دل مسلمانان بکارند. رسول خدا ﷺ برای رسیدن به این هدف از هیچ عملی فروگذار نمی‌کردند و از کوچک‌ترین فرصت‌ها بهترین بهره‌ها را می‌بردند. در نظر ایشان کمیت اعمال در صورتی سودمند خواهد بود که با کیفیت مناسب و توجه همراه باشد و اگر کسی در عین اینکه به اعمال عبادی می‌پردازد، روحیه مهربانی و عطوفت نداشته باشد، ثواب و پاداشی نخواهد گرفت.

یکی از راه‌هایی که رسول خدا ﷺ برای رسیدن به اهداف خود می‌پیمودند استفاده از موعظه و داستان‌های زیبا و پر محتوا بود. با دقت در داستانی که خواهد آمد متوجه خواهید شد که رسول خدا ﷺ به روشی بسیار زیبا و شکیل روحیه محبت و مهرورزی را به دیگران انتقال می‌دادند. ابوذر می‌گوید: رسول خدا ﷺ فرمودند:

« تعبد عابد من بني إسرائيل ، فعبد الله في صومعة ستين عاماً ، فأمرت الأرض فأخضرت فأشرف الراهب من صومعته ، فقال : لو نزلت فذكرت الله فازددت خيراً . فنزل ومعه رغيف أو رغيفان . فبينما هو في الأرض لقي امرأة فلم يزل يكلمها وتكلمه حتى غشيها ثم أغمى عليه . فنزل الغدير يستحم فجاء سائل فأوماً إليه أن يأخذ الرغيفين ثم مات . فوزنت عبادة ستين سنة بتلك الزنيّة فرجحت الزنيّة بحسناته ، ثم وضع الرغيف أو الرغيفان مع حسناته فرجحت حسناته فغفر له »^(۱).

عابدی از بنی اسرائیل خداوند متعال را شصت سال در صومعه‌اش عبادت نمود. پس روزی باران بارید و زمین سرسبز شد، راهب بر در صومعه‌اش ایستاد و گفت: اگر از صومعه خارج شوم و ذکر خدایم بگویم شاید بر من خیر و نیکی فرود بیاید. او در حالی که یک یا دو تکه نان در دست داشت از صومعه خارج شد. هنگامی که بر زمین قدم می‌زد به زنی برخورد. با او شروع به گفتگو کرد تا اینکه با آن زن مجامعت نمود. بعد از آن خود را به برکه‌آبی رسانید تا خود را شستشو کند، در این حال فقیری درخواست کمک نمود، عابد به آن مسکین اشاره نمود که آن دو تکه نان را بردارد و سپس از دنیا رفت. پس عبادت شصت ساله او

۱. الدر المنثور، جلد ۱ صفحه ۳۵۵.

را در مقابل عمل زنا وزن کشی نمودند؛ ولی عمل زنا سنگینی نمود. در مرحله بعد آن دو تکه نان را که به مسکین بخشیده بود، در کفه حسنات و نیکی ها قرار دادند. در این هنگام کفه حسنات برتری نمود و گناهان او بخشیده شد.

مهلت دادن به ادای دین

در روایتی آمده است که روز قیامت مرد ثروتمندی را نزد خداوند متعال می آورند، در این حال از او سؤال می شود:

«ماذا فعلت في الدنيا؟ قال: يا رب! آتيتني مالك فكننت أبايع الناس وكان من خلقي الجواز، فكننت أتيسر على المؤسر وأنظر المعسر. فقال الله: أنا أحقّ بهذا منك تجاوزاً عن عبدي»^(۱).

در دنیا چه انجام دادی؟ عرض می کند: پروردگارا! از اموال دنیا به من بخشیدی پس من با مردم خرید و فروش می کردم در حالی که از اخلاق من گذشت و عفو بود. من بر انسان دارا آسان می گرفتم و به انسان مسکین مهلت می دادم. پس در این حال خداوند متعال خطاب می کند: من به فضل و بخشش و آسان گیری سزاوارترم، به خاطر آسان گرفتن بر بنده ام.

بنابر این یکی از مظاهر محبت و مهر ورزی، مهلت دادن به کسی است که در

۱. از منابع اهل سنت: صحیح مسلم، جلد ۵ صفحه ۳۳.

ادای دین و بدهی‌های خود دچار مشکل شده است. دربارهٔ ثواب و پاداش مهلت دادن، روایات فراوانی وارد شده، که مؤمنان را به مهلت دادن به یکدیگر تشویق و ترغیب می‌نماید. رسول خدا ﷺ فرمودند:

« من یسر علی معسر یسر الله علیه فی الدنيا والآخرة »^(۱).

کسی که بر انسان تنگدستی آسان بگیرد، خداوند متعال مشکلات او را در دنیا و آخرت آسان می‌نماید.

ایشان ﷺ در روایت دیگری فرمودند:

« من أراد أن تستجاب دعوتُهُ وأن تكشف كربتُهُ، فليفرج عن معسر »^(۲).

کسی که می‌خواهد دعایش مستجاب شود و مشکلاتش برطرف شود، باید از انسان تنگدستی گره‌گشایی کند.

حضرت امام هادی علیه السلام در مورد کمک و یاری رساندن به برادران دینی فرمودند:

« الله في عون المؤمن ما كان المؤمن في عون أخيه »^(۳).

خداوند متعال تا زمانی که مؤمن به برادر دینی خود کمک می‌رساند، پشتیبان و یاور اوست.

بنابر این یکی از بهترین و والاترین اعمال این است که انسان همیشه به فکر

۱. سنن ابن ماجه، جلد ۲ صفحه ۸۰۸.

۲. از منابع اهل سنت: مجمع الزوائد، جلد ۴ صفحه ۱۳۳.

۳. میزان الحکمة، جلد ۱ صفحه ۴۹.

یاری رساندن و کمک به دیگران باشد و از هر گونه کمک رسانی به دیگران دریغ نکند. در روایات فراوانی تأکید شده است که هر چه می خواهید، به وسیله کمک به دیگران به دست آورید. دنیا و آخرت نیک همه در پناه کمک به دیگران حاصل خواهد شد. آرامش و آسایش روز قیامت - که یکی از سخت ترین موافق است - از آن کسانی است که به برادران دینی و هم نوعان خود امداد می رسانند.

رسول خدا ﷺ فرمودند:

« من أنظر معسراً أو وضع له، أظله الله تحت ظلّ عرشه، يوم لا ظلّ إلاّ ظلّه »^(۱).

کسی که به انسان تنگدستی مهلت دهد یا بر او آسان بگیرد، خداوند متعال او را در روزی که هیچ سایه ای نیست، زیر سایه عرش خود قرار می دهد.

روزی رسول خدا ﷺ به مسجد وارد شدند و خطاب به جمعیت حاضر در مسجد فرمودند:

« أياكم يسره أن يقية الله عزوجلّ من فيح جهنّم؟ قلنا: يا رسول الله! كلنا يسره، قال ﷺ: من أنظر معسراً أو وقاه الله عزوجلّ من فيح جهنّم »^(۲).

کدام یک از شما شادمان می شود که خداوند متعال او را از آتش جهنّم محافظت کند؟ عرض کردیم: ای رسول خدا ﷺ!

۱. مستدرک الوسائل، جلد ۱۳ صفحه ۴۱۲.

۲. میزان الحکمة، جلد ۳ صفحه ۲۵۵۰.

همگی شادمان می شویم. رسول خدا ﷺ فرمودند: هر کس بیچاره‌ای (ورشکسته‌ای) را مهلت دهد یا بر او آسان بگیرد، خداوند متعال او را از آتش جهنم محافظت می‌کند.

زنده کردن روح محبت و مهرورزی در جامعه

رسول خدا ﷺ در جامعه‌ای از محبت و مهرورزی سخن می‌گفتند که به انواع مسائل خرافی آلوده بود. در آن زمان اعراب هنگامی که گرد یکدیگر می‌نشستند، از چگونگی زنده به گور کردن دختران خود سخن می‌گفتند و به رفتارهای بی‌رحمانه و غیر عاطفی خود افتخار می‌کردند؛ ولی رسول خدا ﷺ از هر فرصتی - هر چند کوتاه - بهره می‌بردند و اعراب را به رحم، محبت و مهرورزی سوق می‌دادند. رسول خدا ﷺ در سخنان فراوانی با تذکر و یادآوری رحمت واسعة خداوند متعال، انسان‌ها را به ارزش‌های واقعی و ذاتی محبت و رحمت آگاه می‌نمودند. در این باره به سه روایت اشاره می‌کنیم:

۱. رسول خدا ﷺ با اصحاب خود در مکانی گرد آمده بودند. ناگهان زنی از کنار آنان عبور کرد که طفل خود را در بغل گرفته بود و به او اظهار محبت می‌نمود. رسول خدا ﷺ از فرصت استفاده کرده و فرمودند:

«أترون هذه طارحةً ولدها في الثَّارِ؟ قلنا: لا وهي تقدر على أن لا تطرحه. فقال ﷺ: اللهُ أرحمُ بعبادِهِ من هذه بولدها»^(۱).

آیا فکر می‌کنید این زن فرزندش را درون آتش پرتاب کند؟

۱. از منابع اهل سنت: مسند أحمد، جلد ۴ صفحه ۳۹۵، صحیح مسلم، جلد ۸ صفحه ۱۰۰.

عرض کردیم: درحالی که قدرت و توانایی دارد، هرگز چنین نمی‌کند. رسول خدا ﷺ فرمودند: خداوند متعال به بندگان خود مهربان تر است تا این مادر نسبت به فرزندش.

۲. رسول خدا ﷺ در مورد توبه‌پذیر بودن خداوند متعال فرمودند:

«إِنَّ اللَّهَ تَعَالَى يَبْسُطُ يَدَهُ بِاللَّيْلِ لِيَتُوبَ مَسِيءُ النَّهَارِ وَيَبْسُطُ يَدَهُ بِالنَّهَارِ لِيَتُوبَ مَسِيءُ اللَّيْلِ حَتَّى تَطْلُعَ الشَّمْسُ مِنْ مَغْرِبِهَا»^(۱).

به درستی که خداوند متعال آغوش رحمتش را در شب می‌گشاید تا کسانی که در روز مرتکب گناه و معصیت شده‌اند، توبه نمایند، همچنین آغوش رحمتش را در روز می‌گشاید تا کسانی که در شب مرتکب گناه و معصیت شده‌اند، توبه کنند. این عمل ادامه دارد تا اینکه خورشید طلوع نماید.

۳. رسول خدا ﷺ فرمودند:

«ما من يوم تطلع شمسُه إلا وتقول السماء: يا ربِّ ائذن لي أن أسقط كسفاً على ابن آدم، فقد طعم خيرك ومنع شركك. وتقول الأرض: يا ربِّ ائذن لي أن أبتلع ابن آدم، يقول البحار: يا ربِّ ائذن لي أن أغرق بني آدم ويقول الجبال: يا ربِّ ائذن لي أن أطبق على ابن آدم، فيقول الله لهم: لو خلقتموه لرحمتموه، دعوني وعبادي، إن تابوا إليّ أنا حبيبيهم وإن لم يتوبوا فأنا طيبيهم».

هیچ روزی نیست که خورشید طلوع می‌کند مگر اینکه آسمان

۱. مسند احمد، جلد ۴ صفحه ۳۹۵ و صحیح مسلم، جلد ۸ صفحه ۱۰۰.

می گوید: پروردگارا! به من اذن بده تا بر فرزندان آدم بلایی فرود آورم؛ زیرا او در خیر تو طمع کرده و از شکرت سرباز می زند و زمین می گوید: پروردگارا! اذن بده تا فرزندان آدم را در خود فرو ببرم و دریا می گوید: به من اذن بده تا فرزندان آدم را غرق کنم و کوه می گوید: پروردگارا! به من اذن بده تا بر فرزندان آدم فرو ریزم. پس خداوند متعال خطاب به آنان می گوید: اگر شما آنان را آفریده بودید به آنها رحم می کردید، من را با بندگانم رها کنید، اگر توبه کنند، دوست آنان و اگر توبه نکنند، طیبب آنها هستم.

رسول خدا ﷺ آئینه تمام نمای رحمت و مودت

آنچه گفته شد، تبلوری از شخصیت جامع و کامل رسول خدا ﷺ بود که خداوند متعال ایشان ﷺ را برای هدایت مردم به سوی احترام و مهرورزی به یکدیگر فرستاد. وظیفه‌ای که امروز بر دوش مسلمانان نهاده شده این است که با تلاش و کوشش فراوان، چهره حقیقی رسول خدا ﷺ و دین اسلام را به جهانیان نشان دهند. امروزه چهره رسول خدا ﷺ و دین مبین اسلام در جهان، چهره‌ای خشونت طلب ارائه شده است. دشمنان دین پیامبری را که تمام تلاش او از بین بردن ظلم و خیانت بود و در نظر ایشان قتل و خونریزی، تعدی به حقوق دیگران و زیر پا نهادن حقوق بشر بود، فردی خشن و خونریز معرفی می‌کنند. دشمنان چهره‌ای از دین اسلام معرفی می‌کنند که طبق آن قتل و خونریزی، یکی از وظائف شرعی و دینی محسوب می‌شود. آنها از هر وسیله‌ای

برای نابودی اسلام و چهره زیبای رسول خدا ﷺ استفاده می‌کنند. بارزترین نمونه آن کشیدن کاریکاتورهای موهن و غیر واقعی است که از کشور دانمارک شروع شد و دیگر کشورها نیز در این راه قدم گذاردند.

وهابیت تازیانه به دست که ادعای اسلام و دیانت دارد، چهره‌ای خشن از اسلام به دنیا معرفی می‌کند. در عربستان هنگام نماز جماعت اگر مغازه‌ای باز باشد با تازیانه او را به سمت نماز جماعت می‌کشاند؛ در حالی که در انجام واجبات هیچ اجباری نیست، چه رسد به نماز جماعت که عملی مستحب محسوب می‌شود. در این مملکت اسلامی (ایران) نیز به عنوان اجرای احکام دین و امر به معروف و نهی از منکر، برخوردهایی صورت می‌گیرد که هیچ ربطی به احکام واقعی و اولیة دین اسلام ندارد.

روایتی که در ادامه می‌آید گوشه‌ای از رحمت و مودت فوق العاده رسول اکرم ﷺ را بیان می‌نماید. هنگام ارتحال رسول خدا ﷺ حضرت فاطمه زهرا علیها السلام نزد پدرگرامیشان آمدند منابع روایی ماجرای آن ساعات را چنین نقل می‌کند:

«قالت له فاطمة علیها السلام یا أبه ، أنا لا أصبر عنك ساعة من الدنيا ، فأین الميعاد غداً ؟ قال صلی الله علیه و آله و سلم : لها : أمّا إنك أوّل أهلي لحوقاً بی ... قالت علیها السلام : یا أبت فأین ألقاك یوم القيامة ؟ قال صلی الله علیه و آله و سلم : أنظري عند المیزان وأنا أنادی : ربّ أرجع من شهد أن لا إله إلا الله . قالت علیها السلام : فإن لم أرك هناك ؟ قال صلی الله علیه و آله و سلم : علی جسر جهنم . قالت علیها السلام : یا أبه ألیس قد حرّم الله عزّوجلّ جسمك ولحمك علی النار ؟ قال صلی الله علیه و آله و سلم :

بلی، ولکنتی قائم حتی تجوز أمتی. قالت عائشة: فإن لم أرك هناك؟ قال ﷺ: تريني عند القنطرة السابعة من قناطر جهنم، أستوهب الظالم من المظلوم. قالت عائشة: فإن لم أرك هناك؟ قال ﷺ: تريني في مقام الشفاعة وأنا أشفع لأمتي»^(۱).

ای پدرم! من در دوری شما ساعتی هم تحمل ندارم، فردا کجا به دیدارتان بیایم؟ رسول خدا ﷺ به ایشان فرمودند: آگاه باش! اولین کسی که از خانواده ام به من ملحق خواهد شد تو هستی. حضرت فاطمه زهرا ؑ فرمودند: ای پدرم! روز قیامت کجا به دیدارتان بیایم؟ رسول خدا ﷺ فرمودند: به میزان نگاه کن در حالی که من ندا می دهم: پروردگارا! هر کسی را که به وحدانیت خدا شهادت داده است اعمال نیکاش را برتری ده. حضرت زهرا ؑ فرمودند: اگر آنجا شما را نیافتم، کجا هستید؟ رسول خدا ﷺ فرمودند: روی پل جهنم. حضرت زهرا ؑ فرمودند: ای پدرم! آیا خداوند متعال جسم و گوشت شما را بر آتش حرام نکرده است؟ رسول خدا ﷺ فرمودند: بلی! ولی من آنجا می ایستم تا امت و پیروان من عبور نمایند. حضرت زهرا ؑ فرمودند: اگر شما را آنجا نیافتم، کجا هستید؟ فرمودند: مرا کنار پل هفتم جهنم می بینی که آنجا حق ظالم را از

۱. الحق المبين، صفحة ۱۰۰.

مظلوم می ستانم. حضرت زهرا علیها السلام فرمودند: اگر شما را آنجا نیافتم، کجا هستید؟ فرمودند: مراد در مقام شفاعت بیاب درحالی که از امت و پیروان خود شفاعت می کنم.

مقام و جایگاه رسول خدا صلی الله علیه و آله و سلم و اهل بیت گرامی اش علیهم السلام آن چنان والا و برتر از سایر مقامات است که از سطح آگاهی و دانش ما فراتر می باشد. ابن عباس در مورد حضرت امیرالمؤمنین علیه السلام گفت: هر چه سخن در مورد شخصیت ایشان بگویم قطره ای از اقیانوس های بی کران عالم آفرینش هم نمی شود^(۱).

اعتقاد ما این است که اهل بیت علیهم السلام مانند جد گرامیشان صلی الله علیه و آله و سلم آنچنان مهربان اند که احتمال می رود حتی از قاتل خود شفاعت نمایند. نقل است که یکی از علما در صحن حضرت امام سیدالشهدا علیه السلام بر منبر رفت و صدا زد: یا حسین علیه السلام! تو اگر بخواهی روز قیامت از شمر - لعنة الله علیه - نیز شفاعت نمایی، ما اجازه نمی دهیم. در پایان تأکید می کنم وظیفه شیعیان و مسلمانان است که چهره مهربان اسلام و رسول خدا صلی الله علیه و آله و سلم را به جهانیان معرفی نمایند. امیدواریم تعلیمات دین و اهل بیت علیهم السلام در تربیت و هدایت ما مؤثر باشد.

« بحول الله وقوته تعالی »

« والسلام علیکم ورحمة الله وبرکاته »

۱. مناقب آل ابی طالب، جلد ۱ صفحه ۱۰۰.

خودآزمایی

- ① قرآن کریم رسول خدا ﷺ را چگونه معرفی می‌نماید؟
- ② در روایت حضرت امام باقر علیه السلام از کلمه (الخلائق) چه نکاتی برداشت می‌شود؟
- ③ حضرت نوح علیه السلام در مقابل مشکلات با قوم خود چه کردند؟
- ④ از نظر ادبی دعای رسول خدا ﷺ دارای چه نکاتی است؟
- ⑤ چرا رسول خدا ﷺ عبادت را بر رحمت و مهربانی مقدم می‌داشتند؟
- ⑥ نظر اهل سنت در مورد حکم فقهی نماز و روزه مسافر چیست؟ شیعه در این مورد چه می‌گوید؟
- ⑦ طبق فرمایش رسول خدا ﷺ بهترین روزه چه روزه‌ای است؟
- ⑧ عملی که برتر از جهاد شمرده شده است چیست؟
- ⑨ روایات، مهلت دادن به بدهکار را چگونه ارزیابی می‌کنید؟
- ⑩ رسول خدا ﷺ در مورد غفور و توبه‌پذیر بودن خداوند متعال چه فرمودند؟
- ⑪ وظیفه امروز مسلمانان در معرفی شخصیت رسول الله ﷺ چیست؟
- ⑫ اعتقاد شیعیان در مورد شفاعت چیست؟

به سوی معرفت ۱۰۰

۴

وظیفه‌ای که امروز بر دوش مسلمانان نهاده شده این است که با تلاش و کوشش فراوان، چهره حقیقی رسول خدا ﷺ و دین اسلام را به جهان‌نیان نشان دهند. امروزه چهره رسول خدا ﷺ و دین مبین اسلام در جهان، چهره‌ای خشونت طلب ارائه شده است. دشمنان دین پیامبری را که تمام تلاش او از بسین بردن ظلم و خیانت بود در نظر ایشان قتل و خونریزی، تعدی به حقوق دیگران و زیر پا نهادن حقوق بشری بود، فردی خشن و خون ریز معرفی می‌کنند.

(صفحه ۲۶ از همین جزوه)

■ محل عرضه CD جلسات به سوی معرفت :
ابتدای خیابان امام، جنب قائمیه، فروشگاه آوای مهر.
■ شماره سیستم پیام کوتاه (SMS) ۳۰۰۷۲۲۷۰۸ می‌باشد.
■ در صورت تمایل به دریافت پیام کوتاه جلسات، شماره تلفن همراه خود یا دوستانتان را با نام به سیستم ارسال کنید.

محل برگزاری جلسات :

کاشان: حسینیه مرحوم آیت الله بزرگوار

تلفن: ۴۴۴۴۳۴۳-۴۴۴۵۲۷۷-۴۴۴۹۹۳۳

پست الکترونیک: info@yasrebi.ir

www.yasrebi.ir